1893 80 років 1973
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
(201) 434-0237
(201) 434-0807
УНСоюзу: (201) 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
(212) BArclay 7-4125
УНС: (212) BArclay 7-5337

РІК LXXX. Ч. 231. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 19-го ГРУДНЯ 1973 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, DECEMBER 19, 1973 No. 231. VOL. LXXX.

В Канадському Парляменті відзначено День Прав Людини

Сенатор Павло Юзик

Оттава. — З приводу 25-річчя проголошення Загальної Декларації Прав Людини Об'єднаний парляментський комітет під керівництвом сенатора Павла Юзика та при співпраці Асоціяції Об'єднаних Націй, відділу в Оттаві, влаштував у Парляменті бенкет для відзначення цієї історичної події. В часі бенкету промовляли: Сенатор Павло Мартін, лідер урядової фракції в Сенаті, сенатор Павло Юзик і президент Асоціяції Об'єднаних Націй, пані Беатріція Базар. Бенкет відкрив вступним словом проф. Роналд Ламонте, а заключні висновки зробила пані Ветті Половін з управи оттавського відділу Асоціяції Об'єднаних Націй. Сенатор Юзик у своїй промові заторкнув не тільки окремі аспекти прав людини в Канаді, але також підняв питання пошанування цих основних прав людини, утверджених у постановах Загальної Декларації Прав Людини, в інших країнах, зокрема в СССР. Він відзначив грубе порушування цих прав на всіх відтинках в СССР, в тому на відтинку релігійному, культурному і політичному, відзначуючи долю дисидентів в Україні, балтійських республіках, Російській федерації, також тих жидів, які хочуть еміґрувати з СССР до Ізраїля. Закінчуючи свою промову сенатор Юзик апелював до присутніх канадських парляментаристів активно включитися у змагання за практичні застосування прав людини не тільки в Канаді, але у цілому світі. На бенкеті було присутніх 220 осіб, в тому 13 сенаторів та 44 послів.

В Канадському Сенаті позитивно відзначено появу книжки сенатора П. Юзика „За кращу Канаду"

Оттава. — В часі дебати в Сенаті канадського парляменту 10-го грудня лідер урядової фракції сенатор Павло Мартін звернув увагу на появу нової книжки сенатора Павла Юзика: „За кращу Канаду". Інформуючи про появу цієї книжки, сенатор Мартін відзначив, що йдеться тут про матеріял, який стосується багатокультурности в Канаді. Позитивно про книжку сенатора П. Юзика висловився також лідер опозиції в Сенаті сенатор Флинн, стверджуючи, що на його думку найважливіше в цій книжці є те, що в ній автор дав вислів своєму розумінні канадіянізму. Цього роду публікація — говорить він — „є незвичайно відсвіжуюча в час, коли є люди, які намагаються розбити цю державу. Є потішаючим і радісним фактом знати, що є справжні канадці визначного таланту, які роблять усе, щоб забезпечити тривкість конфедерації. Я хочу долучитися до лідера урядової фракції у ґратуляціях моєму достойному колезі за цю книжку".

Д-р Ярослав Гординський — медичний керівник „Скайлебу 3"

Гюстон, Тексас. — Молодий український лікар д-р Ярослав Гординський, спеціяліст просторової медицини, є медичним керівником 3-ох американських астронавтів, які тепер кружляють навколо землі в „Скайлебі 3". З інтерв'ю, що він його дав представникам пресових агенцій у Просторовому центрі в Гюстоні довідуємося, що д-р Гординський не передбачує ніяких причин медичного порядку, які могли б перешкодити всім трьом астронавтам довершити їх 84-денний рекорд просторової подорожі. „Вони добре пристосовуються до браку вагомости і, психічно й фізично, вони в знаменитому здоровному стані" — казав представникові Асосіейтед Пресс д-р Я. Гординський, який наглядає над медичними даними з просторової стації і щоночі через радіо веде медичну консультацію з астронавтами.

„Гординський сказав — подає аґенція — що астронавти „Скайлебу 3" не вжилися у свій плян робочої продуктивности так швидко, як зплога „Скайлебів" 1 і 2. Винне тут, на його думку, перевантаження працею і потреба направ у перших 10 днях полету. Вони вийшли поза заплянований графік і часами ставали поіритовані і розстроєні; але, пройшовши цей період, вони йдуть усе вище по лінії досвідчености".

Д-р Ярослав Гординський є сином д-ра Богдана й Ірини Гординських з Дрейку в Північній Дакоті. Міжпросторову медицину студіював він у Чикаґському університеті і в Гарварді та вже раніше належав до медичного штабу просторових летів у Гюстоні.

Проф. д-р О. Баран обраний на президента УВАН Канади

Вінніпеґ. — У зв'язку з резиґнацією проф. М. З. Тарнавецького з головства Української Вільної Академії Наук в Канаді, 9 грудня 1974 р. тут відбулися надзвичайні загальні збори дійсних членів УВАН, на яких новим президентом УВАН обрано проф. дра О. Барана на час до кінця каденції в 1975 році. Його заступником став д-р М. Марунчак, який одночасно є головою секції Суспільних наук УВАН. Загальні збори оформили статутово позицію Куратора Академії та обрали на цей пост сенатора Павла Юзика. Збори заслухали також звідомлення з діяльности та винесли ряд рішень в поточних організаційних справах.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. Б. БОЦЮРКОВА У ВАШИНГТОНІ

Д-р Богдан Боцюрків, професор політичних наук у Карлтонському Університеті в Оттаві, виголосив 20 листопада у Інституті Совєтсько - Китайських Студій у Джордж Вашингтон Університеті доповідь на тему: „Сучасне совєтське відношення до релігії та церковна політика Кремля".

СЕНАТ ПРОГОЛОСУВАВ 5.5 БІЛЬЙОНА НА ЗАКОРДОННУ ДОПОМОГУ

Вашингтон. — У понеділок, 17-го грудня, Сенат 55 голосами проти 31 проголосував законопроєкт, який призначує 5.5 більйона долярів на закордонну допомогу. Ця сума є на 1.4 більйона менша, ніж та, яку запропонував Білий Дім, і на 359 мільйона менша від тієї, яку минулого тижня схвалила Палата Репрезентантів. Тепер спільна комісія обох Палат Конґресу мусітиме полагодити різниці між цими законопроєктами, а відтак компромісовий законопроєкт буде переданий президентові Ніксонові.

Проголосовані Сенатом 5.5 більйона долярів призначені на економічну та військову допомогу для близько 20-ти „приязних держав". Але майже половина цієї суми піде на допомогу для Ізраїля. Наприклад, 2.2 більйона призначено на наглу військову допомогу у зв'язку з недавньою війною на Близькому Сході. З цих 2.2 більйона 1.5 більйона буде у формі дотацій, яких Ізраїль не мусітиме віддати. Крім того, Сенат також призначив для Ізраїля 300 мільйонів військового кредиту на закуп зброї, 50 мільйонів на економічну допомогу та 36.5 мільйона на допомогу для совєтських жидів, які еміґрували до Ізраїля.

В той самий час Сенат зменшив військову допомогу для інших держав, бо для близько 20-ти країн призначив тільки 300 мільйонів, на 358 мільйонів менше, ніж вимагав Уряд президента Р. Ніксона. Палата Репрезентантів минулого тижня призначила на цю допомогу 500 мільйонів долярів. Сподіваються, що спільна комісія обох Палат дійде до компромісу та остаточно призначить для цих 20-ти країн 400 мільйонів військової допомоги.

Прихильники Ізраїля в Сенаті твердили, що така велика сума допомоги конечна, щоб запобігти совєтській перевазі на Близькому Сході. Між іншим, таку саму суму для Ізраїля проголосувала минулого тижня також Палата Репрезентантів. Сенатори Джекоб Джевітс із Ню Йорку та Гюберт Гомфрі з Міннесоти заявили під час дебат в Сенаті, що нагла військова допомога для Ізраїля скріпить позицію державного секретаря Генрі Кіссінджера в його стараннях довести до миру на Близькому Сході. Інші прихильники Ізраїлю в обох Палатах Конґресу твердили, що ця допомога покаже арабським державам, що Америка не дозволить себе шантажувати. Тут законодавці мали на думці тотальне ембарго на експорт нафти до ЗСА, встановлене арабськими державами у зв'язку з підтримкою, яку Америка дає Ізраїлеві.

Натомість критики сенатського законопроєкту, який призначив таку велику суму для Ізраїлю, твердять, що це може пошкодити мировим переговорам між арабами та Ізраїлем, а також продовжити енерґетичну кризу в Америці та в решті світу. Дуже гостро запротестував проти цієї допомоги для Ізраїлю голова Сенатської комісії для закордонних справ сенатор Вілліям Фулбрайт. Він твердив, що араби знову будуть мати доказ, що Америка не може провадити справедливої політики щодо Близького Сходу, а Ізраїль стане ще більше „впертий".

Саймон до тижня рішить, чи встановляти раціонування бензини

Вашингтон. — У неділю, 16 грудня, Вілліям Саймон, голова Федерального Енерґетичного Управління, заявив, що до тижня рішить, чи треба буде встановляти систему раціонування бензини, як ще один засіб в поборюванні теперішньої енерґетичної кризи. Виступаючи на телевізійній програмі „Фейс ди Нейшин", Саймон сказав, що свою рекомендацію передасть президентові Ніксонові, а він до кінця цього місяця, після нарад із усіми дорадниками, оголосить остаточне рішення в цій справі. Як відомо, президент Ніксон і Саймон раніше заявляли, що погодяться на раціонування бензини „тільки в крайньому випадку".

В справі раціонування бензини минулої неділі говорив також демократичний сенатор Генрі Джексон із стейту Вашинґтон. Виступаючи на телевізійній програмі „Ішюз енд Енсерс", сен. Джексон сказав, що Уряд повинен вже тепер розпрацювати системі раціонування бензини, включно з видрукуванням бензинових купонів, щоб раціонування могло початися без жадної задержки, коли б Президент і Конґрес таки рішили, що такі заходи конечні.

У своїм телевізійнім виступі голова Федерального Енерґетичного Управління Саймон хвалив співпрацю населення в поборюванні теперішньої кризи, але сказав, що американці ще мусять змінити свій стиль життя, який часто доводить до витрати пального. Він сказав, що нестача нафти та нафтових продуктів не закінчиться з хвилиною, коли арабські держави відновлять постачання нафти до ЗСА. Як відомо, арабські держави встановили тотально ембарґо на експорт нафти до Америки в зв'язку з підтримкою, яку Америка дає Ізраїлеві. Саймон заявив, що його найтяжчою функцією є переконати американську публіку, що енерґетична криза таки існує та що це не вигадка, або перебільшення Уряду та нафтових компаній. Нестача нафти та нафтових продуктів існуватиме й після того, як арабські країни знесуть ембарґо, твердив Саймон, і тому він вважає, що Америка повинна приклasти всіх зусиль, щоб осягнути самовистачальність щодо пального.

В неділю, 6-го січня, буде встановлений „літній час"

Вашингтон. — В п'ятницю, 14-го грудня, обидві Палати Конґресу схвалили законопроєкт, який встановляє так званий „літній час" протягом цілого року на наступні два роки, а в суботу, 15-го грудня, президент Ніксон підписав цей проєкт. Таким чином, в неділю, 6-го січня 1974 року, о 2-ій годині рано в більшості місцевостей Америки годинники будуть пересунені одну годину вперед. Закон, який діятиме до кінця жовтня 1975 року, передбачає, що Президент може звільнити деякі стейти від встановлення „літнього часу", якщо губернатори докажуть, що зміна часу спричинила б „надмірні труднощі" для населення цих стейтів. Встановлення „літнього часу" є одним із ряду заходів, які уряд президента Ніксона запропонував для боротьби з теперішньою енерґетичною кризою. Департамент внутрішніх справ твердить, що „літній час" заощадить Америці понад 100,000 бочок нафти денно.

АРАБСЬКІ ТЕРОРИСТИ ВБИЛИ 35 ОСІБ В РИМІ І АТЕНАХ

Рим/Атени. — Якраз напередодні заповідженої мирної конференції в Женеві між Ізраїлем і арабськими державами, палестинські арабські терористи вчинили 17 грудня збройний напад на летовищі Леонардо да Вінчі в Римі, знищивши ручними ґранатами американський пасажирський літак. У висліді цього нападу в літаку загинуло 29 пасажирів і членів обслуги, серед них також кількох арабів. Крім того в часі перестрілки біля літака загинуло двох пасажирів. Терористи захопили одночасно німецький пасажирський літак і примусили пілота вилетіти до Атен, де літак приземлився на місцевому летовищі. Терористи зажадали звільнення 2-ох палестинських терористів, ув'язнених в Греції. Коли ж грецький уряд відмовився піти назустріч вимогам терористів, вони застрілили додатково в літаку трьох закладників. Четвертий закладник, який був поранений, помер без належної опіки.

Кривавий терористичний акт арабських терористів викликав в цілому світі гостру неґативну реакцію. Засудили цей терористичний акт також уряди арабських держав, а керівництво Палестинського Визвольного Фронту заявило, що Фронт не має ніякого відношення до цього вчинку, який, згідно з заявою речника Фронту, є „проти інтересів нашого народу".

Ле Дук То і Кіссінджер зустрінуться в Парижі

Париж. — Два архітекти договору про перемир'я у Південному В'єтнамі, північнов'єтнамський член Політбюро ЦК Комуністичної партії В'єтнаму Ле Дук То і державний секретар ЗСА Генрі Кіссінджер поновно зустрінуться у Парижі 20-го грудня, щоб з'ясувати причини дальших збройних акцій у Південному В'єтнамі та застановитися над заходами, з допомогою яких можна б встановити у Південному В'єтнамі справжній мир. Як відомо, від часу підписання перемир'я 27 січня у Південному В'єтнамі не перериваються збройні сутички, які часто приймають форми боїв на більшу скалю із значними жертвами в людях і майні. Про напружену ситуацію у Південному В'єтнамі засвідчує також такий факт, що там минулого тижня загинув американський капітан Ричард Ріс, який очолював американську групу, що розшукує у В'єтнамі тіла загиблих американських вояків. Комуністичні партизани обстріляли гелікоптер, в якому їхав капітан Ріс, не зважаючи на це, що гелікоптер був позначений відповідно до домовлення і всі чинники у Південному В'єтнамі, включно з командуванням В'єтконгу, були про полет повідомлені своєчасно. За даними південнов'єтнамського уряду, за час від 26 січня у Південному В'єтнамі комуністи порушили 31,889 разів перемир'я, атакуючи південнов'єтнамські місцевості і військові частини. Згідно з заявою Ле Дук То, яку він склав по прибутті до Парижу, вину за недотримування умов перемир'я несуть уряд Південного В'єтнаму і ЗСА, які далі втримують у В'єтнамі понад 10,000 військового персоналу, перебраного у цивільний одяг. Ле Дук То також заявив, що у випадку коли порушування перемир'я незакінчиться, уряд Північного В'єтнаму буде мусіти поробити з цього належн висновки. Генрі Кіссінджер приїздить до Парижу в середу 19 грудня з Лісбони куди він прибув для розмов, закінчивши свої відвідини на Близькому Сході.

„Комсомольська Правда" таврує сенатора Джексона

Москва. Відкинення Конґресом ЗСА урядової пропозиції про надання статусу упривілейованої держави в торговельних справах для СССР, викликало гостру реакцію совєтської урядової преси. Атака в першу чергу скерована проти тих сенаторів і конґресменів, які голосували проти урядової пропозиції. Найбільше попалося ініціяторові опозиції до згаданого закону сенаторові Генрі Джексонові. „Комсомольская Правда" в числах 286 і 289 присвятила більше уваги тій справі, як будьякій іншій закордонній події. В першій замітці говориться, що „сторонникам холодної війни" вдалось провести додатки до закону, які фактично бльокують най більш „благодарний" економічний зв'язок між двома великими країнами. Схвалення такого закону це, за інтерпритацією згаданої газети, безпосереднє вмішування у внутрішні справи СССР. При тому газета зацитувала ті американські пресові голоси і вислови поодиноких конґресменів, які піддержували урядову пропозицію і голосували за прийняття такого законопроєкту.

Атаку на сенатора Джексона „Комсомольская Правда" розпочала цитатою його заяви, про те, що „наше основне завдання задержати нашу керівну ролю і вдержатись при ній. А щоб це сталося, треба збройтись найновішою зброєю".

Який же він оцей сенатор Генрі Джексон? — запитує „Комсомольская Правда" і відповідає: „Він, провідник американських „яструбів", на перший погляд робить враження, що це людина зрівноважена, з твердим характером, прикладний батько, одним словом стовідсотковий американець ... Але насправді Генрі Джексон це трубадур антисовєтизму, який перестерігає Америку перед „совєтською загрозою", прямий захистник перегонів в зброєнні, прихильник тих, що створюють в цілому світі ситуацію конфліктів і бажають задержати сильні арсенали атомової зброї ..." В дальшому сенатора Джексона називається „палячем війни", „представником американських багатіїв", „прихильником поширення війни в Азії" тощо. Якщо ще й досі не дійшло до справжніх дружних відносин між обидвома країнами — СССР і ЗСА, то це, на думку „Комсомольської Правди", треба завдячувати Генрі Джексонові і йому подібним, що їхньою метою в політиці є „воюючий антисовєтизм" і задержання атмосфери „холодної війни". Не забули большевики сенаторові Джексонові і його оборони радіостанцій „Свобода" і „Вільна Европа".

СХОДИНИ МИРЯН В КЛІВЛЕНДІ

Відділ Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви в Клівленді влаштовує в суботу 22 грудня 1973 р. в залі Вест Сайд Федерал енд Сейвінґс Ко. при Рідж Ровд в Пармі, в год. 6:30 вечером сходини, на яких поділяться своїми враженнями з поїздки до Риму д-р Я. Кривяк, д-р З. Голубець і М. Кавка.

„ПРАВДА" ОБВИНУВАЧУЄ НАТО У НАМАГАННЯХ НЕДОПУСТИТИ ДО „ВІДПРУЖЕННЯ" В ЕВРОПІ

Москва. — Коментуючи першу стадію віденських переговорів про зменшення збройних сил в Европі, які недавно перервано, газета „Правда" з 17 грудня критикує політичні кола західних европейських держав і ЗСА за те, що вони своїми щораз то новими пропозиціями утруднюють досягнення порозуміння. Згідно з „Правдою", всі західні пропозиції і пляни подумані з метою допровадити до перехилення балансу сил в Центральній Европі в користь Атлянтійського союзу. Справа в тому, що, як твердить „Правда", відтягнення з Европи американських військ з одного боку, а совєтських — з другого, оставляє у цій же Европі значні збройні сили Західньої Німеччини, Франції, Англії. Таким чином, пропозиції відтягнути тільки американські і совєтські війська є звичайним „маневром", щоб добитися відтягнення совєтських збройних сил з Центральної Европи і тим самим забезпечити за собою перевагу. За даними лондонського Інституту Стратеґічних Студій, ЗСА мають в Европі під сучасну пору 190 тисяч вояків, а СССР — 430 тисяч, не рахуючи числа совєтських дивізій в Угорщині. Збройні сили НАТО налічують 529.000 вояків, а Варшавського пакту — 441 тисяч.

Незалежно від цього становища в газеті „Правда", совєтська преса розпочала критику НАТО у зв'язку з недавньою конференцією міністрів закордонних і військових справ країн-членів НАТО в Брюсселі. Особливо гостро критикується генерального секретаря НАТО Й. М. Лунса, якого совєтські журналісти окреслюють „двоногим негідником" („скунсом"), який виділяє „смердючий плин" у своїх протисовєтських виступах, хворою людиною з „клінічним випадком білої гарячки".

В ЧИКАҐО ПОСТАВ НОВИЙ ВІДДІЛ УНС „МОЛОДА УКРАЇНА" ДЛЯ ГУРТУВАННЯ МОЛОДИХ ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ

Чикаґо. — Окружний організатор Українського Народного Союзу Андрій Іванюк інформує, що 7-го грудня 1973 р. тут засновано молодечий Відділ УНС, метою якого є гуртувати молодих професіоналістів для спільної праці для УНС та ширшої української громади міста і округи. Того дня тут в домівці Відділів УНС зібралося 19 молодих українських професіоналістів, які в приявності сеніора головних радних УНС Тараса Шпікули та окружного організатора УНС Андрія Іванюка відбули свої перші, організаційні збори, на яких вирішили утворити новий союзовий Відділ та назвати його „Молода Україна", у вільному англійському перекладі — „Спіріт оф Янг Юкрейн". Предсідником того Відділу обрано Євгена Кіналя, а секретарем і діловим керманичем Відділу став співорганізатор Відділу (разом з Андрієм Іванюком) 26-літній адвокат Павло Питель. Про характер і завдання Відділу говорить факт, що всі його 19 членів - основників є у віці між 20 і 28 роком життя. Тільки один досягнув уже 32 рік. Всі вони є професіоналістами: два адвокати, два податкові спеціялісти, медики, інженери, техніки і один студент. Поміж ними є лише дві жінки. Як всі дружини і наречені членів включаються у цей новий Відділ, він може одного дня подвоїти своє членство, що уряд Відділу має на увазі. Члени забезпечилися грамотами на загальну суму 40,500 дол.

Збори відкрив окружний організатор УНС і організатор Відділу Андрій Іванюк, майстерного в цілім УНС головного радного й секретаря місцевого великого Відділу Тараса Шпікулу. На пропозицію А. Іванюка предсідником зборів обрано адвоката і співорганізатора Відділу д-ра Павла Пителя, який, хоч народився в Німеччині, покінчив тутешні школи з повним успіхом, а після закінчення коледжу в Ст. Луїс, вступив до школи Права Джана Маршала в Чикаґо й покінчивши її та склавши адвокатський іспит з титулом доктора права, 17-го листопада ц. р. був допущений до іллинойської адвокатури. Секретарював на зборах Лев Керичинський. Головний радний Тарас Шпікула висловив своє вдоволення з постання нового молдечого Відділу та з'ясував історію УНС і його завдання. Після того А. Іванюк представив директора Союзового Дому Миколу Драґанчука, який багато допоміг в постанні нового Відділу. Дир. Драґанчук привітав приявних, вказав на великі заслуги УНС в побудові українського життя в Чикаґо і в цілій Америці та побажав новій установі доброго розвитку. Про завдання нового Відділу говорили також А. Іванюк та д-р Павло Питель. Після цього збори обрали повний склад першого уряду Відділу, до якого ввійшли: Євген Кіналь—голова, Володимир Білецький — містоголова, д-р Павло Питель — секретар, Славко Яворський — касир, Павло Коцелко і Христина Паливняк — організаційні референти. До контрольної комісії ввійшли Лев Корчинський, Іван Сточанин, Славко який представив приявним Фефендик. Делеґатом обрано Петра Даниляка. Новообраних урядовців Відділу заприсягнув головний радний Тарас Шпікула. Відділ одержав число 118. Ще схвалено річну вкладку до Відділу в сумі трьох долярів.

Велика снігова буря навістила східні стейти

З неділі на понеділок, із 16-го на 17-го грудня, сніг, дощ, град і сильні вітри спричинили велике спустошення в східніх стейтах Америки. Охоплюючи територію від Вірджінії до Мейну та від Антлантійського океану і до західніх частин Пенсильвенії, снігова буря в багатьох місцевостях цілком зупинила нормальний спосіб життя. Тисячі людей залишилися без тепла, електрики, води та телефонічного сполучення. Дороги були забльоковані автомобілями та вантажниками. Багато шкіл, бюр, крамниць, були закриті. Міжміські поїзди, наприклад „Лонґ Айленд Рейл Ровд", та багато автобусових ліній перестали функціонувати. В наслідок бурі в нюйоркській метрополітальній окрузі згинуло чотири особи. Найбільше потерпіли північна частина Ню Джерзі, східні райони Коннектикату і центральні частини Лонґ Айленду. Але буря також спричинила великі спустошення в інших стейтах. Наприклад, в стейтах Нової Англії досі згинуло 7 осіб,

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Важлива ініціятива

Декларацію конференції дев'яти західньо - европейських держав - членів Европейського Спільного Ринку, які заявилися за оформлення Европейської унії ще до кінця цієї декади, треба оцінювати як дуже вимовний політичний акт в сучасній міжнародній ситуації. Проголошення цієї декларації наступило майже безпосередньо після того, як державний секретар ЗСА виступив з американським пляном широкозакроєної співпраці між ЗСА, Японією і Західньою Европою для переведення в життя ряду починів, зокрема на відтинку забезпечення всіх заінтересованих країн потрібним пальним. У цій же ж своїй пропозиції, як відомо, американський речник висловився за побудову об'єднаної Европи, як активного співучасника не тільки сутоевропейської, а й світової політики.

Немає сумніву, що одним з важливих факторів, який заважив на рішенні західніх европейських держав шукати розв'язки для справ оборони і економічного розвитку у політичному союзі на базі визначених принципів „европейської ідентичности", спільних для всіх співучасників, була цілком серйозна загроза з боку СССР і Варшавського пакту. Цієї загрози в ніякій мірі не применшило започатковане відпруження між СССР і ЗСА, ні не елімінувала Европейська конференція для справ безпеки і співробітництва. Події на Близькому Сході і роля в цих подіях Совєтського Союзу, який уможливив вибух нової війни та дав поштовх до арабського ембарґо на доставу нафти, що створило для західніх европейських держав і Японії незвичайно критичну ситуацію, мусіли спонукати до ґрунтовної застанови і до конкретних рішень щодо політики у майбутньому.

„Правда" з 17 грудня дала вислів реакції Москви на таке потягнення західньо - европейських держав. Враховуючи цей факт, що запляновано Европейська унія має всі реальні вигляди перетворити Західню Европу у силовий чинник світової політики, про що виразно говориться у декларації голів дев'ятьох західніх европейських держав, така можливість напевно йде в розріз з плянами Кремля.

З цих міркувань „Правда" пише, коментуючи віденські переговори про розброєння, що Атлантійський Союз намагається „маневруванням" щодо балянсу сил не допустити до справжнього відпруження в Европі. Так звана совєтська мирна офенсива мала на меті, коли йдеться про Західню Европу, допровадити якщо не до ліквідації, то принаймні до значного послаблення західнього союзу і до „фінляндизації" Західньої Европи. Плян Европейської унії вказує на цілком інші перспективи для Західньої Европи, яка готується назовні виступати як одна політична спільність, що говоритиме „одним голосом" у всіх справах, що стосуються европейського континенту.

Звироднілий режим

Ще в свіжій пам'яті стаття КҐБ-івського вислужника Юрія Смолича „Що є що", в якій він згадує і про „великого злочинця" Анатолія Кабайду, який, мовляв, став „підлим зрадником рідного краю". Можна було припускати, що на цій згадці не закінчиться, та що КҐБ поробить дальші заходи, щоб використати їх для пропаґандивних цілей. Довго не треба було чекати. В „Літературній Україні" ч. 85, 1973 появився „Лист до редакції" із підписом Ангелини Кабайди, рідної сестри Анатолія, в якому написано:

„. . . Заявляю, що не хочу називати братом злочинця і зрадника, що відрікаюся від такого брата, вважаю його, ворога моєї Радянської Вітчизни, своїм особистим ворогом. Хочу, щоб зі сторінок вашої газети, яка розійдеться на весь світ, почули всі націоналістичні недобитки, в тому числі й той, що називався колись моїм братом, що я обурена їхніми злочинними діями і всім серцем ненавиджу їх, як ворогів моєї прекрасної Батьківщини".

Ангелина Кабайда, як виходить з її писання, людина пенсійного віку, яка „всі воєнні роки прожила в сім'ї радянського партизана", і може навіть не читала цього числа „Радянської України", в якому була поміщена стаття Ю. Смолича „Що є що". Але не про це йдеться. Хочемо звернути увагу в першу чергу на звироднілий нелюдський режим московських імперіялістів і стару, вже випробувану практику КҐБ у паплюженні активних політичних чи культурних діячів на чужині, до яких належить і Анатолій Кабайда, автор багатьох політичних статтей в українській пресі, постійний співробітник відомого тижневика „Новий Шлях" і багатьох інших часописів, здеклярований антикомуніст і пропаґатор єдности українців в діяспорі.

Методи, що їх стосує сьогодні КҐБ і совєтська пропаґандивна машина супроти людей активних в боротьбі з московсько - большевицькою системою не нові, бо ж нічого не змінилося в московському царстві від смерти Сталіна.

Одною з жорстокостей КҐБ є змушування вирікатися рідні. Батько вирікається сина, брат сестри, син батька чи матері. До такого роду знущання належить і лист Ангелини Кабайди. Справді: страшна, звироднілa система!

Відбулася сесія Верховної ради СССР

Москва. — Упродовж трьох днів, від 12 до 14 грудня, відбула свою чергову сьому сесію Верховна Рада СССР восьмого скликання, яка за втертим совєтським звичаєм „одноголосно" позатверджувала всі постанови своєї Президії від часу останньої сесії, а також постанови, що їх виніс пленум ЦК КПСС напередодні засідання Верховної ради в справі народно - господарського пляну і бюджету СССР на 1974 рік. За інформацією газети „Правди" з 14 грудня, над окремими пропозиціями відбулася „дискусія", причому, як пише газета, „депутати цілком і повністю схвалюють діяльність Політбюра ЦК КПСС щодо здійснення постанов XXIV з'їзду партії в ділянці внутрішньої і зовнішньої політики, пропозиції і висновки, зроблені у виступі генерального секретаря ЦК КПСС товариша Л. І. Брежнєва на щойно відбутому пленумі ЦК КПСС. Обговорюючи поточні завдання комуністичного будівництва, післанці народів багатонаціональної батьківщини намічують конкретні шляхи виконання і перевиконання пляну 1974 року, який матиме вирішальне значення для успішного завершення п'ятирічки в цілому. Всі виступи депутатів проникнуті турботою про дальший ріст економічного потенціялу країни, підвищення матеріяльного добробуту і культурного рівня народу". Сьома сесія закінчила працю 14 грудня, схваливши „закон про державний плян розвитку народного господарства СССР на 1974 рік" та „закон про державний бюджет СССР на 1974 рік". Крім того були „одноголосно" затверджені всі „укази" Президії Верховної ради СССР.

М. Сосновський

СССР І „ДЕНЬ ПРАВ ЛЮДИНИ"

Як можна було сподіватися, совєтський режим покористувався нагодою відзначування 25-річчя з дня проголошення Ґенеральною Асамблеєю ОН Загальної Декляраціі Прав Людини, щоб черговий раз заманіфестувати з політично - пропаґандивних моментів свою нібито „повагу" до основних прав людини. Не було ні однієї важнішої газети в СССР, яка б не присвятила цій події відповідної статті. Разом з цим, 10 грудня, тобто у сам день, коли то перед 25-ти роками проголошено було Загальну Декларацію Прав Людини, в Москві, Києві та інших містах важливіших містах СССР відбулись „громадські збори" для відзначення цієї події.

У той час, коли в совєтській пресі наголошувано „досягнення" на відтинку прав людини в СССР, то „громадські збори" звичайно проходили під кличем боротьби з „колоніялізмом, расизмом і апартеїдом" з додатком, як це, наприклад, мало місце в Москві та Києві, боротьби з „міжнародним сіонізмом". У кожному випадку збори схвалювали ідентичну резолюцію про „солідарність з борцями за права людини", закликаючи „всіх людей доброї волі ще ширше розгорнути боротьбу проти порушень світовими імперіялістичними колами основних свобід і прав людини, проти ганебних проявів расизму, апартеїду і міжнародного сіонізму". У всіх матеріялах, які появилися в СССР при нагоді відзначування 25-річчя Загальної Деклярації Прав Людини, було помітне намагання доказувати вищість совєтської системи, яка, мовляв, уможливила „повне здійснення" засад цієї Деклярації, у противагу до капіталістичної системи, яка продовжує „порушувати" ці засади.

З багатьох, опублікованих в СССР матеріялів на тему Дня Прав Людини, на окрему увагу заслуговують дві статті: в газеті „Літературна Україна" з 11 грудня „в ім'я розквіту особистості" та в газеті „Культура і життя" з 9 грудня про „Духовні обрії громадянина, митця". У першій статті мова йде про забезпечення основних прав людини в Українській ССР і про ролю цієї совєтської „республіки" на міжнародній арені у зформулюванні та проголошенні Загальної Деклярації Прав Людини, а в другій статті маємо справу з ширшим, „всесоюзним" аспектом проблеми, але під кутом боротьби з „доляровою демократією", речники якої, як пише газета, — „зливою обрушуються на нас з численних „засобів інформації" буржуазної пропаганди".

Коли вірити „Літературній Україні", то „принципи, проголошені у деклярації, стали життєвою дійсністю радянського народу в результаті перемоги великої жовтневої соціялістичної революції. У нашій країні кожна людина користується всіми правами й свободами, які не тільки проголошуються конституцією, а й ґарантуються матеріяльними, політичними та юридичними засобами". Щоб переконати читача в правдивості такого узагальненого ствердження, газета досить широко інформує про „здійснення основних прав людини" в Україні за час совєтської влади: економічних, спільних, культурних. У статті багато говориться про заробітну платню і її постійний зріст, про медично - санітарну службу, розвиток шкільництва всіх ступенів і про „додаткові заходи в підвищенні життєвого рівня народу".

„Літературна Україна" пише, що „досягнення Української РСР в галузі економіки, науки й культури є великим кроком у розвитку справжніх ґарантій основних соціяльних і політичних прав громадян республіки". Враховуючи такий „задовільний стан" в УССР, газета відзначає, що вимогою часу є поширити змагання за забезпечення основних прав людини „в міжнародному маштабі", бо, мовляв, „не можна бути байдужим до того, що в окремих районах земної кулі права людини зневажаються якнайгрубіше".

Газета „Культура і життя" висміває „вихваляння долярової демократії", протиставляючи їй „велич соціялістичної демократії", мовляв, „стрімкий прогрес у розвитку економіки і культури всіх радянських республік і країни Рад у цілому підвів свого роду матеріяльний фундамент під ґарантії прав і свобод, проголошених конституцією СРСР, створив умови, за яких радянські люди можуть рівноправно користуватись усіми благами цивілізації і культури". Для цієї совєтської газети демократична західня система, зокрема американська конституція — це „солодкоголосові деклярації", якими „жонглюють... буржуазні пропаґандисти".

„Фальшивість буржуазних свобод та інших буржуазних доброчинностей викривається кожним прожитим днем: кривавим терором чілійської хунти, розстрілами американських студентів, що виступали проти війни у В'єтнамі, переворотом у Греції, де замість полковників владу привласнили генерали тієї ж фашистської суті, інтервенцією ізраїльських імперіялістів на арабських землях, вбивствами президентів, що стало в США звичним методом боротьби фінансових оліґархій за державну владу і т. д. і т. п." — пише „Культура і життя", осуджуючи оборонців західньої демократії. „Вочи гадають, — пише далі газета, — що ми наївні і прості — не

(Закінчення на стор. 3-ій)

О. Зінкевич

МОЛОДІ ЖУРНАЛІСТИ В КАНАДІ

Український канадський журналістичний феномен може імпонувати. Молоді журналісти, які при різних нагодах обстоюють потребу існування української преси, своєю першою „Збіркою" доказали, що під сказаним вони ставлять не слова, а конкретну працю — свою творчість. Їх є гарний гурт, 19 осіб у віці від 19 до 25 року життя.

Немає сумніву, що потрібно було відповідної атмосфери, щоб вони з'явилися і не лише з'явилися, але й писали. Та своєрідна українська-атмосфера в Канаді існує і вона не могла не видати цього гурта людей, члени якого є дуже потенційною зміною старшої ґенерації українських еміґрантських журналістів.

Вперше мені довелося побачити й почути цих молодих людей на з'їзді Спілок Українських Журналістів Канади і ЗСА у вересні 1972 року на „Союзівці". Вдруге — в часі II СКВУ в Торонті. У їх виступах, дуже часто скромних і безпретенсійних, видно дуже практичний підхід до українських журналістичних і видавничих проблем і справ. Зі з'їзду в минулому році запам'яталися не лише наші довгі дискусії у вузькому крузі, але й чомусь спеціяльно — виступ одного молодого журналіста (хоч прізвище його забулося), який говорив про українську телевізійну програму „Тітки - Квітки". Дехто тоді, коли він говорив, іронічно підсміхався, включно зі мною, не відчувши величезного значення такої програми. Мені особисто було потрібно аж познайомитися з продуцентками цієї програми, молодими матерями в Торонті, в часі СКВУ, щоб зрозуміти вагу цієї програми. „Тільки уявити собі почуття кількарічної дитини, — говорили мені ентузіястки цієї програми, — коли вона покрутить кнопку телевізора і побачить на ньому українську казку і почує українську мову. У дитини зразу зникне чи зникатиме почуття меншовартости і в неї буде постійно утверджуватися українська ідентичність, відчуття рівновартости в багатонаціональній мозаїці Канади".

Навівши цей приклад з „Тіткою - Квіткою", подібну ситуацію ми бачимо з молодими українськими журналістами, переглядаючи їхню першу „Збірку" (Вид. СУЖК, 1973, стор. 73). За конкретною працею — утверджується національна ідентичність наших молодих журналістів.

Як і про що пишуть молоді журналісти в Канаді?

Перше, що впадає у вічі і що слід уважати за дуже позитивне явище, це те, що в їх писаннях взагалі не видно зарозумілої бомбастики та зайвої псевдо - патріотичної фразеології. І навпаки, у них видно дуже практичний підхід до творення і розбудови українського життя в Канаді. На 22 статті і репортажі — 18 порушують проблеми українського життя чи інформують про нього (Я. Заяць, І. Макарик, Р. Ільницька, О. Дем'янчук, М. Бойко, М. Гурко, М. Дурбак, В. Дума, Б. Колос). В їхніх статтях і репортажах цілий ряд дуже цікавих, оригінальних і актуальних думок і суґестій. Запитують і дуже часто відповідають молоді журналісти: чому потрібна молодеча секція СУЖК? Чи для науковця, який працює для людства, є завузькі національні рямці? (Я. Заяць). Як пісня може стати засобом у вивченні української мови? (Р. Ільницька). Чи ми завжди мусимо спізнятися на всі українські імпрези? (М. Бойко). Що вирішує успіх у введенні української мови в державних школах Канади (М. Гурко). Що зробити, щоб українські студенти користувалися українськими бібліотеками? (М. Дурбак). Як працюють студентські клюби? (Б. Колос, І. Макарик). Що думають про ряд проблем українські радні Торонта? (І. Макарик).

Велику частину „Збірки" представляють рецензії (14). Деякі з них дійсно на високому рівні, без хворобливого захвалювання. Рецензенти мають відвагу говорити про нашу „примітивність сценічної техніки" і „зловживання довір'ям глядача" (Х. Туркевич); запитувати — чи ставити на українській сцені п'єси Ібсена чи Винниченка? (Б. Дума); про що говорять молоді журналісти, побачивши п'єсу Бержерана (Р. Ільницька, Б. Дума). Цікаво пишуть про музику, поезію, мистецтво, сатиру, нові книжки — Адріяна Геник - Березовська, Х. Туркевич, М. Горбань, Х. Велигорська - Сеньків, І. Макарик, Р. Ільницька. Талановито деб'ютує у писанні казок Б. Дума.

Поза українську тематику, з цілого гурта молодих журналістів, вийшов лише Б. Колос („Радіо Свобода", „Спорт за азимутом"), а лише М. Дурбак порушила питання репресій в Україні („Солженіцин і українські в'язні").

Майже всіх авторів знаменує короткий і прецизний вислів, насиченість речень глибиною думки, хоч вже в цій „Збірці" помітні більші і менші таланти, більша і менша праця над собою, ширший і вужчий діяпазон бачення. Головне для української спільноти те, що в Канаді зроблено початок: молоді журналісти з'явилися і заговорили, що є їхнім найбільшим позитивом.

Чи є побажання до них? Безсумніву, що є. І є їх кілька.

Поперше — відсутня у них тематика, яка була б пов'язана з подіями в Україні. Поруч них незамітним проходить життя в країні, з якої вийшли їхні батьки. Життя дуже багатогранне, повне на незавидні моменти і факти (репресії, суди, арешти, русифікація, національна дискримінація). Молодий український журналіст залишиться українським лише тоді, коли він відчуватиме в собі присутність України. Коли та присутність затрачатиметься, пропорційно до того буде меншати його зацікавлення українським життям в Канаді. Надхнення для цього завжди буде давати Україна, якої неможливо змінити „другою" Україною в будь - якій країні нашого поселення.

Подруге — у них відсутня тематика, яка була б пов'язана з українською політикою. І це не абиякий позитив у їхній творчості. Позитив це тому, що вони не дали себе втягнути в ту ділянку нашого життя, яка стає все більше і більше відпихаючим чинником, зокрема для молоді і студентства. Але молоді журналісти не можуть стояти осторонь від української політики. Вони, виховані в чужих високих школах і ознайомлені з демократичним способом діяльности, повинні своїми писаннями та конструктивною критикою неґативів української політики довести, щоб та українська політика була позитивом у нашій дійсності, а не навпаки, і щоби вона після відповідних реформ стала для молодої ґенерації притягаючим, а не відпихаючим чинником.

І потрете, — серед списка членів молодечої секції СУЖК ми зустрічаємо ряд прізвищ, які ще не публікують своїх творів. А час їм уже теж заговорити. Журналіст є лише тоді журналістом, коли він є продуктивний і творчий. Коли він перестає публікувати свої статті, репортажі чи рецензії — він перестає бути журналістом.

І на кінець не можна промовчати редактора „Збірки" М. Липовецького, який знайшов спільну мову з молодими журналістами і допоміг їм у редакційній праці. А в загальному „Збірка" робить дуже позитивне враження, її з цікавістю прочитає той, хто навіть читав уже в пресі ті самі статті. Слід надіятися, що черговий випуск буде доказом дальшого інтелектуального росту молодих українських журналістів, а їхня тематика і зацікавлення поширяться і на інші ділянки.

Іванна Савицька

„БІЛІ ЯНГОЛИ"

(Картина сучасного)

Зараз з краєчку парку я доглянула дрібненьку, худощаву постать, що сиділа на лавці, занурившись у пропасті великого, чорного плаща.

Із витертих рукавів вилазили кістляві руки, прозоросірої краски з густим мереживом синіх, безкровних жилок.

Руки метушилися, обривали кусочки хліба і м'яли їх в дрібні, дрібнісенькі крихти.

Зграя пухнатих голубів зі синьо - фіолетним підборіддям товпилася тут, біля постаті, сідала на лавку, на рамена, на ноги, вириваючи прямо з рук смачну їжу.

— Здорові були, бабусенько, вам не зимно? Це ж уже грудень!

Бабуся гейби не чула.

— Не зимно вам, не холодно, бабусю? Тікайте в хату, бо замерзнете.

— Зимно? — здивувалась старенька. — Хіба ж у небі зимно? У небі — сонце, і вічне, вічне тепло. А ось білим янголам теж не зимно, вони зі мною, вони тут кожного дня.

Бабуся вказала на голубів і ще раз тихо повторила: — білі янголи.

Я присіла на лавочці і ми нав'язали розмову.

— Живете, бабусенько, оцьтутечки? На якій вулиці, в котрій хаті?

— Чому ж у хаті? Я не в хаті, я в небі. Кажу вам, кажу виразно, я в небі, а білі янголи ввесь час літають біля мене. Вони голодні, дивіться, як їдять, як б'ються за кусочок хліба. В небі — й голодні. Аж дивно...

Бабусенька годувала голубів, а я сиділа й приглядалась старенькій.

Біле, мов шовк, волосся, закручене вузликом, прилягло над чолом срібно - коронковою короною. Очі сіроголубі, такі далекі і такі напричуд щасливі... Чиєсь чорний плащ, мов великан, обгортав крихітну постать. Висохлі ноги ховались в домашніх капцях.

Перший, дрібнесенький сніг злітав м'якими пушинками і вони обгортали землю білим, шовковим ковердем. По тому коверці, гойдаючись й дивуючись всьому, ступали „білі янголи", товпились біля бабусі, ловили хліб.

Та ось, з бічної вулиці надбігла жінка, налякана, розгублена.

— Мамо!! Ви знову тут! Боже милий! Я ж вас просила, я благала, посидьте без мене хоч хвилинку, я зараз, я тільки за харчами.

Жінка підхопила стареньку, мов пір'їну, а та не пручалась, не боронилась навіть, тихо, слухняно підвелася і подріботіла парком в домашніх капцях і в плащі, що замітав стежину.

А всохле листя шелестіло: старість, старість, старість...

Це був Центральний Парк.

А як у вас? — там, у вашому місті? Бабусеньку і „білих янголів" ви бачили? Про неї чули? Чули? А чи помогли?

(Референтурам Суспільної Опіки присвячую).

Іван Мартинюк

ВЕСІЛЬНІ ЗВИЧАЇ СЕЛА ЦЕНЕВА

(8)

Далам рученьку, далам,
Світ собі зав'язалам,
Червонов китайочков,
Вже не буду паняночков.

Вертаючись до дому, свахи й дружки співали коломийок. А було їх в селі чимало. Траплялись випадки, що молода дівчина виходила заміж за вдівця, якому вже давно весільні пісеньки відспівали і свахи співали бідній дівчині журливі пісні:

Далас мене моя мати
За діда старого,
Шкода було доглядати,
Личка рум'яного.

Попід ліс попід ліс,
Та й попід ліщину,
Веде старий, бородатий,
Молоду дівчину.

Ой, кобисьте люди знали
Яка мені біда,
Всилувала моя мати,
За старого діда.

Я гаразду не зазнала,
І не буду знати,
По чім я вас, мої літа,
Буду споминати?

У домі молодого влаштовувано пошлюбне прийняття. Весільні гості приходили другого дня не голіруч, а несли т. зв. „приніс". Господар зав'язував дві хлібини у шалінову хустку, а дехто брав ще й літру горілки. Господиня брала миску пшеничної муки або гречаних круп, закривала хусткою і йшла разом з чоловіком з „приносом" на весілля. Підходили до комори господаря і віддавали йому цей „приніс". Він частував їх чаркою і давав закусити хлібом із сиром. Молода, пообідавши в молодого, разом з дружками поверталась до дому. Під хатою молодої дружки співали:

Впаду я ластівкою,
Вперед своє матінкою,
Ой, матінко моя,
Тепер я не твоя,
Тепер я того пана,
Щом йому присягала.

Мати виходила і зі сльозами вводила свою дочку до хати, а дружки співали:

Вийди, матінко, звивайся,
Свого дитятка спитайся,
Де твоє дитя було,
Що твоє дитя видало,
Під райським віночком шлюб брало.

Вдома, звичайно, грали музики, а гості танцювали. В неділю не бракувало весільної молоді, яка часто переходила з одного весілля на друге, щоб подивитись на молоду та молодого, потанцювати й повеселитись. На чиїм весіллі була добра музика, там було повнісінько молоді.

У домі молодого причеплювали коровай, наче святочну ялинку, і йшли з ним по молоду, з т. зв. „приданами". Цей момент був найцікавіший із усього весільного церемоніялу. Староста й старостина запрошували „бояр", молодих жінок і чоловіків з найближчої родини молодого. З короваєм вибирались майже всі молоді гості, забираючи зі собою музику. За це музиканти діставали „підошву", спідню частину короваю.

В той час у домі молодої робили „барикади": зачиняли ворота, зав'язували їх шнурками, приносили й клали біля воріт плуг, борони, гаки та рала. Музика грала, свахи співали, дружби несли коровай на своїх раменах, а як молода проживала далеко, то везли його на возі. Старостина брала горщик із не звареним кислим борщем, та кусок сирого сала й тим салом мазала всіх, кого попало по лиці. Від неї всі тікали а свахи співали:

Вийди, дружбонько, з раю
До нашого короваю,
Наш коровай не житний,
А пшеничний всі родині величний.

Староста зі сватами, йдучи попереду, усували від воріт „барикади", входили на подвір'я, зупинялись біля порога, а свахи співали:

Вийди, матінко, з хати,
Не дай же нам стояти,
Ми люди з доріженьки
І нас болять ніженьки.

Мати молодої виходила в кожусі, обернутім вовною наверх, а свахи співали:

Ми о святім дусі,
Вийди, мати в кожусі,
Який кожух пелехатий,
Такий твій зять багатий.

Мати в цім кожусі держала в руці склянку з горілкою. На привітання зятя наливала до келішка горілки, а свахи співали:

Ой, не пий, зятеньку,
Першої повноньки,
Во перша повнонька,
Велика зрадонька.

Тоді зять виливав позад себе цю першу „повноньку", те саме робив з другою, приходила й третя, він випивав, а свашки співали:

Ой, випий, зятеньку,
Третю повноньку,
Во третя повнонька,
То добра доленька.

(Продовження буде).

Праця Т-ва Українських Інженерів у Детройті

Відділ Товариства Українських Інженерів Америки в Детройті нараховує під теперішню пору 64 члени. Тому, що дуже багато з них займають провідні становища у тутешній українській громаді, праця Відділу має в більшості товариський характер. Влітї Відділ уряджує пікніки на оселі Діброва, а восени відбуває ширші сходини, де члени, їхніх родин та гості мають нагоду послухати цікаву доповідь і при перекусці у приємнім товаристві собі погуторити. Доповіді є загального характеру, приступні для всіх. Останню цікаву доповідь, п. н. „Зміст і характер української церковної архітектури" виголосив архітект Зенон Мазуркевич. Крім ширших сходин, час від часу відбуваються також сходини членів з доповідями на більше технічні теми.

Кульмінаційною імпрезою зимового сезону є Валь Інженерів. Ціллю цього Балю є в першу чергу дати Детройтській громаді першорядну формальну забаву. Щоб поставити цю забаву на відповіднім рівні Відділ спроваджує найкращі українські оркестри Америки і Канади. І так в минулім році на Балю грала оркестра „Темпо" з Ню Джерзі, а цього року буде грати оркестра „Рушничок" з Монтреалю. Баль Інженерів також служить як форум для представлення дебютанток з Детройту і околиць. Часто дебютують також панночки зі сусіднього стейту Огайо і провінції Онтаріо, а часом і з дальших околиць. Дебют і якість балю зробили його дуже популярним між студентами довколичних університетів.

Праця Відділу цього року проходить під проводом 13-членної управи очолюваної інж. Любомиром Липецьким.

Богдан Андрушків

Заповідають курси української мови на Ню-Йоркському університеті

Ню Йорк. — Йдучи на зустріч вимогам української громади в рямках Програми навчання чужих мов Нюйоркський університет влаштовує два курси української мови: для початкуючих і для заавансованих. Обидва курси триватимуть від 6-го лютого до 15 травня 1974 р. Оплата за курс — 85.00 дол. Виклади відбуватимуться кожної середи: для початкуючих о год. 6-8 вечора, а для заавансованих — від год. 8-10 вечора. Викладатиме Зірка Дерлиця, А. В., А. М. Заінтересовані повинні звертатися на таку адресу:

Foreign Language Program
New York University
School of Continuing Education
Washington Sq. N.
New York, N. Y. 10003

Кошти проїзду підземками та автобусами в Ню Йорку залишаються на теперішньому рівні

Ню Йорк. — У п'ятницю, 14-го грудня, губернатор Нелсон Рокефеллер, заступник губернатора Малколм Вілсон і посадник - елект Абрагам Вім оголосили плян, який повинен задержати кошти проїзду нюйоркськими підземками та автобусами на теперішньому рівні (35 центів) принаймні до 1-го травня 1974 року. Згідно з цим пляном, Ню Йорк стейт позичить для міста Ню Йорку 100 мільйонів долярів, щоб покрити сподівані дефіцити засобів масової транспортації. Позичка, яка ще мусить бути схвалена стейтовою легіслятурою, була б віддана містом протягом наступних 5 років. Заступник губернатора Вілсон, який у вівторок, 18-го грудня перебрав пост губернатора, заявив, що певний, що легіслятура цю позичку схвалить. Подібно висловився губ. Рокефеллер. Рокефеллер, Вілсон і Вім також виготовили плян для вдержання коштів проїзду на теперішньому рівні й після 1 травня, але цей плян залежний від того, чи федеральний уряд також призначить фонди на допомогу засобам масової транспортації. Сподіваються, що Конгрес наступної весни проголосує таку допомогу.

УВУ приймає вписи на літній семестер 1974 року

Мюнхен. — Згідно з повідомлення Ректорату Українського Вільного Університету, Університет приймає зголошення на літній семестер 1974 року, що відбудеться в часі від 1-го липня до 30 серпня 1974 р. Виклади у літньому семестрі відбуватимуться на двох факультетах: філософічному та права і суспільно-економічних наук. Як відомо, з 1-го січня 1974 року УВУ переноситься до власного приміщення, що його університет набув за значною фінансовою допомогою Верховного Архиєпископа кардинала Йосифа Сліпого.

На філософічному факультеті будуть курси в наступних ділянках:

1. Українське мовознавство в пов'язанні з порівняльною славістичною філологією; 2. Історія української літератури з порівняльною літературою, теорією літератури і етнографією; 3. Історія України з особливим узглядненням економічної географії; 4. Історія української культури з мистецтвознавством; 5. Педагогіка й дидактика з історією виховання і шкільництва в Україні; 6. Пропедевтика філософічних дисциплін із українською етнопсихологією і характеристикою української духовости.

На факультеті правничих та суспільно - економічних наук будуть курси в наступних ділянках:

1. Адміністративне право в совєтській Україні; 2. Історія европейського приватного права з узглядненням Східньої Европи; 3. Основи родинного і спадкового права в Україні; 4. Церковне право Східних Церков; 5. Соціологія з особливим узглядненням сучасної соціяльної структури України; 6. Економічний устрій совєтської України; 7. Господарське значення Української РСР в Совєтському Союзі.

З вирахуваних ділянок студенти можуть отримати від професорів УВУ теми магістерських і докторських дисертацій.

Студенти зі ступнем бакалавра мають змогу перейти в УВУ доповнювальні студії (впродовж найменше двох семестрів) та після складення всіх часткових іспитів і обов'язкових колоквіюмів, приступити до дипломного магістерського іспиту.

Кандидати зі ступнем магістра, мають змогу завершити студії в УВУ докторатом, якщо вислухають найменше два семестри та представлять докторську дисертацію. Семестер зараховується після вислухання 140 годин і складення з них колоквіюмів. В часі між семестрами кандидати є в постійному контакті з рецензантами дисертацій.

Зголошення на студії в УВУ приймають деканати факультетів до 15 травня 1974 року. Семестральна оплата виносить 600 нм. (250 дол.).

Інформації про кошти прожитку в Мюнхені, на бажання зацікавлених пересилає Секретаріят УВУ.

Студенти УВУ користуються першочерговістю в приділюванні стипендій КоДУС-у на покриття прожитку в Мюнхені. В справі стипендій треба звертатися на таку адресу:

KoDUS, F — 95, rue des Bauves, France.

Зголошення на Літній семестер УВУ просимо слати на адресу: Ukrainische Freie Universität, 8 Munchen 80, Laplace Str. 24 BRD (West Germany).

Астронавти на „Скайлебі" продовжують досліди

Гюстон, Тексас. — Інженери космічного центру ім. Линдона Б. Джонсона в Гюстоні повідомили, що астронавти третьої залоги „Скайлебу" продовжують задовільно виконувати заплановані досліди. Наприклад, минулої неділі астронавти робили знімки з вибухів на Сонці, а опісля, за допомогою одного з двох ще функціонуючих жироскопів, відповідно спрямували полет цієї космічної ляболаторії та фотографували комету Коговтек. Третя залога вже довший час має клопоти з жироскопами, яких завданням є здержувати „Скайлеб" від коливання. З цілого ряду жироскопів тільки два ще працюють, а навіть один із цих двох час від часу перестає функціонувати. Але директор програми „Скайлеб" Вілліям Шнайдер повідомив пресу, що на теперішню пору немає жадної небезпеки для астронавтів Джералда Карра, Вілліяма Поґа та Едварда Ґібсона. Шнайдер також сказав, що існують всі вигляди, що третя залога „Скайлебу" перебуде на цій космічній ляболаторії запланованих 84 дні. Третя залога була запущена в космос 16-го листопада ц. р. Під час пресової конференції Вілліям Шнайдер також обороняв астронавтів третьої залоги перед закидами, що вони не виконують задовільно своїх завдань. В пресі появилися вістки, що ця залога „Скайлебу допустилася більше помилок, ніж дві попередні залоги. Шнайдер підтвердив, що були зроблені деякі помилки, наприклад, астронат Поґ забув інсталювати спеціяльні фільтри до телескопічних фотоапаратів і через те багато знімок із поверхні Землі не вийшли задовільно. Але Шнайдер також вичислив ряд досягів третьої залоги „Скайлебу". Наприклад, астронавти протягом 84-ох годин робили знімки з поверхні Сонця, вже 45 разів фотографували комету Коговтек і перевели понад 80 дослідів поверхні земської кулі, за допомогою велетенських телескопів і телескопічних фотоапаратів. Шнайдер також заперечив, що лікарі космічного центру в Гюстоні стурбовані ментальним і фізичним станом астронавтів і заявив, що пресові звідомлення в цій справі „були помилкові".

Рокефеллер хвалить діяльність президента Ніксона

Вашинґтон. — У неділю, 16-го грудня, губернатор Нелсон Рокефеллер сказав, що Вотерґейтська афера не підірвала спроможности президента Ніксона кермувати державою, але створила для нього дуже важкі проблеми, які мусять бути якнайскоріше розв'язані. Виступаючи на телевізійній програмі „Міт ди Пресс", Рокефеллер сказав: „Цей Уряд функціонує і функціонує добре". Він відмовився критикувати президента Ніксона, заявляючи, що не має досить інформацій щодо податкових справ Президента та інших проблем, які тепер має Білий Дім. Рокефеллер сказав, що Конґрес і суди повинні закінчити свої розсліджування Вотерґейтської афери якнайшвидше, щоб країна могла повернутися до розв'язування важливих внутрішніх і міжнародних проблем. Якщо ці розслідування показали б, що президент Ніксон був особисто відповідальний за проступки ,то він повинен зрезиґнувати, або бути формально обвинувачений Палатою Репрезентантів, заявив Рокефеллер.

Нелсон Рокефеллер, який у вівторок, 11-го грудня, повідомив, що резиґнує з посту губернатора Ню Йорку, щоб присвятитися праці в двох крайових комісіях, на телевізійній програмі „Міт ди Пресс" також сказав, що він говорив правду, коли заявив, що аж десь в другій половині 1975-го року рішить, чи кандидувати на пост президента ЗСА.

ЧЛЕН ЕКЗЕКУТИВИ ФКУ В КЛІВЛЕНДІ, ЛОРЕЙН

Клівленд, Огайо. (О. Г.) Стараннями очолюваного інженером Василем Лагошняком Клівлендського Відділу ФКУ в неділю, 23-го грудня ц. р., в залі Вест Сайд Федерал (раніше: Парма Сейвінґс), 5839 Рідж Ровд, відбудеться Зустріч Жертводавців ФКУ та Української Громади з Головною Екзекутивою Фонду Катедри Українознавства. В програмі: доповіді голови ГЕ ФКУ мгр. С. Хемича та орг реф. Богдана Тарнавського, п. н. „Дотеперішні Осяги та пляни на майбутнє Гарвардського Центру Українських Студій", звіт із збірки на ФКУ у Клівленді та доповідь проф. д-ра Ісі Гумецької, п. н. „Історична новеля в сучасній українській літературі". Початок зустрічі год. 3:30 по полудні. Цю саму зустріч матиме Лорейн, Огайо в себе, в Українському Народному Домі, 2430 Іст 28 вулиця, день раніше, в суботу, 22-го грудня ц. р. Початок лорейнської імпрези: год. 6:30 вечора.

СССР і „ДЕНЬ ПРАВ ЛЮДИНИ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

звіримося з дійсністю, і, головне, не поставимо ясно питання: а кому, властиво, вигідний такий захист? Безробітному, скарби якого — в руках, що стомилися в чеканні роботи, чи грошовим мішкам, які стурбовані не людською долею, а тільки тим, щоб мішки товстіли, щоб ніхто не міг вплинути на їх власність і наміри".

В такому тоні і з таким змістом переведено в СССР, а з цим і в Українській ССР, відзначування Дня Прав Людини. Очевидно, ніхто не буде твердити, що західня демократична система досконала, що західні суспільства забезпечили в себе повне пошанування основних прав людини. Кожному на Заході відомо, що так не є і недоліки та порушування цих основних прав в західніх країнах відверто і без прикриття обговорюються в пресі, на зібраннях тощо. Совєтські пропаґандисти представляють совєтську систему як систему, яка досягнула майже досконалого стану, хоч для нікого не є таємницею, а для громадян СССР в першу чергу, що власне ця система являє собою чи не найклясичніший зразок заперечення всіх принципів Загальної Декларації Прав Людини.

До такого висновку дійшли не „буржуазні українські націоналісти", а навіть такі видатні совєтські громадяни, як академік А. Сахаров, чи письменник - лавреат А. Солженіцин. Про оцінку справжнього характеру совєтської рабовласницької системи з боку українських інтелектуалістів тут вже не говоримо. Така є дійсність, яку совєтська правляча оліґархія намагається закрити гучними фразами про права людини, які, мовляв, є „записані в конституції СРСР".

Огляд відзначування Дня Прав Людини в СССР, можна закінчити парафразою з газети „Культура і життя" про те, що, не зважаючи на всі намагання заховати правду і закрити фактичний стан грубого топтання основних прав людини, правдива інформація про справжній характер совєтської антинародної і антигуманної системи поширюється в цілому світі і для широких мас народів світу стає щораз то більше зрозумілою „облудність улесливої брехні найманців приреченої історією системи".

У Львові віднайдено унікальні рукописи

Львів. — В рукописному відділі львівської державної бібліотеки Академії Наук УССР виявлено унікальну збірку рукописів. В ній зберігається 75 актів, які охоплюють період з листопада 1593 по жовтень 1596 р. і стосуються історії Поділля. Всі акти оригінальні, написані староукраїнською мовою та підтверджені існуючими тоді печатками. Для дослідників староукраїнської мови кінця 16-го сторіччя, палеографії, сфрагістики — це надзвичайно багатий і зовсім не вивчений матеріял. Серед виявлених українських актів знаходиться важливи й документ — універсал Григорія Лободи, гетьмана війська запорозького, написаний 31-го серпня 1595 р. За традицією тогочасної козацької дипломатії, підпис Лободи на універсалі скріплено гетьманською печаткою. Гетьманська печатка Лообди вважається за одну, найдавніших гетьманських печаток в Україні.

СПОРТ

„Чорноморська Січ" — Мадярський СК, Вудбридж 0:0 (карні стріли 3:2)

Юньйон 2 грудня. — У перших змаганнях, в II рунді розгривок за Аматорську Чашу ЗСА „Ч. Січ" елімінувала Мадярський клюб з Вудбриджу, щойно після виконаних карних стрілів, кращим відношенням голів 3:2. Серію карних стрілів, згідно з новим правилом Футбольної Асоціяції ЗСА, зарядив суддя після цього, як по нормальних 90-ти хвилинах гри і додаткової пів години, вислід залишився 0:0.

Швидкими акціями, великою завзятістю і рядом підворітних критичних ситуацій, обидві дружини тримали глядачів у великій напрузі. В заключній фазі додатково, симпатики обидвох дружин зазнали багато емоцій, коли по п'ять виконавців з кожної дружини виконували карні стріли. Під цим оглядом кращими виявилися українські футболісти, які вирішили долю змагань кращим відношенням голів 3:2. Переможні ґолі „Ч. Січі" стрілили: Володимир Ткач, Леонід Білоус і Михайло Фарміґа. Крім згаданих в складі „Ч. Січі" виступали: Лісевич, Марущак, Козак, Вол. Каздоба, Козар, Лужняк, Вас. Каздоба, Леонів, Маза, Охрименко.

„Чорноморська Січ" II — Лос Пампос СК 1:3. Єдиного ґоля для „Ч. Січі" здобув Р. Бабій.

„Чорноморська Січ" (Юнаки) — Савт Орендж СК (Юнаки) 4:1.

Переможні ґолі для „Ч. Січі" стрілили: Биркс 3, Процюк 1. Склад дружини юнаків „Ч. Січі": Г. Мавро, В. Бакун, Д. Милик, І. Семаник, Ю. Бакун, Т. Тилко, Ю. Ілемський, В. Биркс, З. Біланич, Б. Мілер, Б. Доневський, Р. Сильва, П. Гродецький, В. Бакун, М. Процюк, Б. Бердей, М. Грицковян, Адамкевич і І. Піпота. Менаджер п-і Надя Бакун.

„Чорноморська Січ" (Учні) — Савт Орендж (Учні) 3:0. Голі для „Ч. Січі" здобули: Бойко, Паславський і Процюк.

„Чорноморська Січ" (Новаки) — Савт Орендж (Новаки) 1:0. Голя стрілив Минч.

Відбиванка

У чергових ліґових змаганнях на виїзді в Ровей, наймолодша відбиванкова жіноча дружина зазнала поразки 0:3 сетів, з місцевою сильною дружиною ІВКА.

В доповненні до минулотижневого допису про виступ І чоловічої дружини в Скрентоні, з приємністю і подякою хочемо відмітити піддержку в часі змагань і гостину для спортовців „Ч. Січі", що їх влаштували члени Екзекутиви УРСоюзу на чолі з Я. Проньком. В наступну суботу І дружина виїжджає на черговий великий турнір до Скенектеді в стейті Ню Йорк.

Появилося нове число журналу УСТ „Ч. Січ" — „НАШ СПОРТ"

Минулого тижня вийшло з друку, нове 10-те число журналу „Наш Спорт". В цьому річному спортовому виданні є поміщені вичерпні матеріяли про широку діяльність усіх ланок і дружин „Ч. Січі", документальна статистика і табелі Ліґ, в яких виступають дружини Т-ва. В розділах „спортових Вісток з України українською і англійською мовами подано найважливіші осяги українських спортовців в поневоленій Україні. У відповідь на лист до Редакції „НС" голови президентки Білорусько - Американської Організації Молоді п-і Р. Станкевич, є поміщена документальна стаття білоруського спортового журналіста в Мєнську — В. Прецкайло п. н. „Рекордсмен Килима", в якій недвозначно доказано, що відомий в цілому спортовому світі борець Олександер Медведь є українець, народжений біля Білої Церкви в Україні, але під сучасну пору замешкує в столиці Білорусі. В цьому числі є поміщені теж статті кількох а м е р и канських спортових журналістів, які дуже прихильно написали про поодиноких спортовців „Ч. Січі" і окремі дружини. Як і в попередніх роках цей єдиний український спортовий журнал на сході ЗСА, і мабуть у вільному світі, вийшов накладом 1.000 примірників, величиною 52 сторінки, 35 тексту і 17 святочних привітів від українських фірм і професіоналістів. В цьому числі „Нашого Спорту" 7 сторінок присвячено Спортовій Школі „Ч. Січі", подано імена усіх минулорічних учасників Школи, фотознімки. З віддалених міст ЗСА і Канади, зацікавлені можуть собі замовити це цікаве число „НС" листовно, долучуючи чек, або „мані ордер" на суму 1.25 на адресу Адміністрації: "Our Sport", 680 Sandford Avenue, Newark, N.J. 07106.

Вісті з „Тризуба"

„Кроатія" — „Тризуб" 0:1

У розгривках за мистецтво Оберліґи ДАФБ-у в неділю 2-го грудня 1973 р. — команда „Тризуба" перемогла нюйоркську команду „Кроатія" на її грищі вислідом 1:0. Єдині ворота, але при цьому і дві точки здобув Майнер. На більше воріт напад дружини „Тризуба" не спромігся, хоча мав перевагу протягом цілої гри. По цій виграній „Тризуб" є на першому місці у табелі розгривок своєї групи.

„Тризуб" (юньйори) — „Портуґальці" (юньйори) — 2:1. Портуґальці — це гарно і добре зіграна дружина і нашим юньйорам здобуття перемоги не було легке тим більше, що кількох змагунів не взяли участи у змаганнях через інші обов'язки. Около сотки глядачів голосно заохочували змагунів здобути рішаючи ворота і перемогу. Ворота здобули Гаврась і Ковальчин.

„Тризуб" - учні — Кенсінґтон - учні 2:2. По рівнорядній грі — змагання закінчилися нерішеним вислідом 2:2. Ворота для команди „Тризуба" здобули Колодій і Ст. Ребенський.

„Тризуб" - новаки старші — Торресдейл 3:4.

„Тризуб" - новаки молодші — Ляйґавз 4:1.

М. С.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

ВСЬОГО ДВА РОКИ У СВОЄМУ ЖИТТІ КОРИСТАЄ ДИТИНА З НАВЧАННЯ У САДОЧКУ ЧИ СВІТЛИЧЦІ. НАСЛІДКИ ЦЬОГО — ВСЕ. ЩО В ТОМУ ВІЦІ ВОНА ЗАСВОЇТЬ, ДАЄ ПІДСТАВУ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ. НЕ ЖАЛИТЕ ТРУДУ І ВИКОРИСТАЙТЕ ЦЕЙ ЧАС ДЛЯ ВАШОЇ ДИТИНИ.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Різне

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 23-го ГРУДНЯ 1973 р.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Місячні збори В-ва св. Димитрія 288-ий Відд., о год. 12:30 по пол. в Укр.-Амер. Клюбі, 817 Линн Аве. Проситься вирівняти залеглі вкладки. — В. Копчук, предс., В. Загводський, кас., Д. Мушастий, секр.

НЕДІЛЯ, 30-го ГРУДНЯ 1973 р.

ТРЕНТОН, Н. Дж. Річні збори Т-ва Запор. Січ 245 Відд. о год. 2-ій по пол. в залі укр. правосл. парафії св. Тройці при 824 Adeline St. На порядку: звіт Управи та вибір нової Управи на 1974 р. Після зборів — перекуска. Проситься чл. прибути. М. Голінко, гол., М. Мартиненко, секр.

ІВАН МЕЛЬНИЧУК — член УНС Відд. 324 Т-ва Мир у Філядельфії, Па., помер 5-го листопада 1973 р. на 77 р. ж. Нар. в Коломиї, Україна і став членом УНС 1934 р. Полишив у смутку дружину Катерину, брата Федора і родину. Похорон відбувся 9-го листопада ц. р. на цвинтарі Lawn Croft, Честер, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

Funeral Directors

ТАРЗАН, Ч. 7043. Тарзан передчуває небезпеку для Іта

Іто!.. Я чув його голос — його заклик о допомогу!..

Мені не могло це приснитися... мені здавалося неначебто він був тут!

Нкіма і Тантор поглянули один на одного, переконані, що Тарзан ще далі в шоку, або й гірше!